

HRVATSKI SABOR
Domagoj Hajduković, zastupnik

U Zagrebu, 5. ožujka 2024. godine

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, P.Z.E. br. 615

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, P.Z.E. br. 615 podnosim slijedeće:

A M A N D M A N E

Amandman I.

Na članak 28.

U izmijenjenom članku 205. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Tko usmrti životinju bez opravdanog razloga ili je teško zlostavlja, nanosi joj nepotrebne boli ili je izlaže nepotrebim patnjama te tko uzgaja, proda ili preda drugome psa za borbe, obučava pse za borbe, organizira borbe pasa, oglašava borbe, organizira klađenje ili sudjeluje u klađenju u vezi s borbama pasa, kao gledatelj prisustvuje borbama pasa ili omogućava prisustvovanje maloljetnoj osobi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.”

„(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz koristoljublja, bezobzirne osvete, mržnje, radi snimanja i distribuiranja video materijala ili iz drugih niskih pobuda ili ako su kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročene teške tjelesne ozljede, teško narušavanje zdravlja ili smrt životinje, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.”

Obrazloženje:

Borbe životinja kategorizirane su kao prekršaj, no bez propisane kazne, pa se u praksi mogu djelomično sankcionirati samo kroz općenite odredbe i nedovoljno visoke kazne propisane člankom 205. Kaznenog zakona, bez mogućnosti sankcioniranja onih koji sudjeluju kao gledatelji i uzgajivači/prodavatelji pasa za borbe, što potiče recidivizam. Vrlo su raširene po cijeloj Hrvatskoj, no teško ih je dokazati jer se odvijaju skrivene daleko od očiju javnosti. Borbe pasa dio su organizirane, ponekad i međunarodne, mreže kriminala, što uključuje uzgoj, prodaju i obučavanje pasa za tu svrhu, pri čemu su psi podvrgnuti napornim i nasilnim treninzima, mučenju i krvoločnim borbama, koje završavaju ozljedama i smrću pasa. Kako je riječ o ilegalnim događanjima, ozljede pasa rijetko liječe veterinari, a ako i liječe, tada su i oni uključeni u kazneno djelo mučenja životinja, koje ne prijavljuju. Organizatori i sudionici ostvaruju astronomske zarade putem klađenja i parenja pasa, kojim se želi postići njihova borbenost i agresivnost. Organizatori, ujedno i vlasnici borbenih pasa, distribuiraju videosnimke borbi reklamirajući ovu krvavu razonodu. Borbe se redovito održavaju, a ako i kada su psi spašeni i oduzeti, njihova rehabilitacija u ionako već prepunim skloništima je

duga. To predstavlja veliki trošak lokalnim zajednicama koje su dužne financirati rad skloništa za životinje, trošak stručnjaka koji rade na resocijalizaciji pasa, a takvi psi teže su udomljivi ili ostaju doživotno neudomljivi i na teret skloništa. Kako borbe pasa imaju sve elemente kaznenog djela, prije nego prekršajnog, svrha kažnjavanja bolje bi se postigla reguliranjem borbi i organiziranjem borbi životinja kao kaznenog djela, po uzoru na neke druge države, npr. Kanadu koja počinitelje sankcionira kaznom zatvora do pet godina, Mađarska s tri do pet godina zatvora, Švicarska također zatvorskom kaznom, kao i Crna Gora u kojoj je odredbama Krivičnog zakonika od prosinca 2023. godine propisana kazna zatvora do tri godine. Razvili su se novi pojavni oblici zlostavljanja životinja koji svojom težinom i društvenom opasnošću zahtijevaju znatno strože kažnjavanje. Za usporedbu, sada je npr. za kazneno djelo „Oštećenje tuđe stvari” propisana kazna zatvora do pet godina, dok je i za najgore mučenje i ubijanje životinja (živih bića) maksimalna kazna godinu dana. Gornja granica kazne zatvora od samo jedne godine dovodi i do kratkog zastarnog roka. To se pokazalo problematičnim u nedavnom medijski jako eksponiranom slučaju Ivora Ivaniševića, zaposlenika Europskog parlamenta, koji je višestruko silovao svoje pse. Kako je vješto izbjegavao prisustvovanje raspravama, to je u konačnici dovelo do nastupa apsolutne zastare i time do nekažnjavanja počinitelja, što je nedopustivo. No zakonodavstva drugih država omogućavaju veću maksimalnu predviđenu kaznu već za samu proizvodnju, prodaju, širenje i posjedovanje pornografije koja prikazuje seksualne radnje sa životinjama: primjerice, Njemačka, Švicarska, Latvija i Norveška kaznom zatvora do tri godine, a Turska kaznom zatvora do četiri godine. Ovaj slučaj, a nažalost mnogo je sličnih koji šokiraju brutalnošću prema životinjama, ukazuje na potrebu uvođenja mogućnosti znatno strožeg sankcioniranja počinitelja takvih kaznenih djela. Predložena kazna zatvora do tri godine odnosno do pet godina za djela u izmijenjenom članku 205. stavcima 1.i 2. omogućila bi sucima mogućnost izricanja adekvatne kazne zatvora za najteže oblike ovog kaznenog djela, a to bi se odrazilo i na duljinu rokova zastare kaznenog progona.

Amandman II.

Na članak 29.

U dodanom članku 205.a stavku 1. brišu se riječi „neopravdano i kroz dulje vrijeme”, a iza riječi „čovjeka” dodaju se riječi „s ciljem da je se trajno riješi” pa stavak 1. glasi:

„(1) Tko napusti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka s ciljem da je se trajno riješi, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.“

Obrazloženje:

Niz europskih zemalja u svojem zakonodavstvu predviđa napuštanje životinja kao zasebno kazneno djelo (Kanada, Finska, Švedska, Francuska, Sjeverna Irska, Mađarska) ili, ako ga svrstava u sferu prekršaja, predviđa i zatvorsku kaznu za počinitelje (npr. Švicarska). Napuštajući životinju odnosno ostavljajući ju bez hrane i vode, izloženu raznim opasnostima u gradu ili prirodi (pretjerane vrućine ili hladnoća, opasnost od vozila, stradavanje od drugih životinja), počinitelj je svjestan da životinja ne može preživjeti sama i pristaje na takvu posljednicu. Pritom je također svjestan da smrt od gladi, žeđi ili smrzavanja ne nastupa odmah, nego uključuje dugotrajnu patnju i agoniju. Također, napuštene domaće životinje nekontrolirano lutaju po gradovima i selima ugrožavajući sudionike u prometu, zdravlje i tjelesni integritet ljudi. Jedinice lokalne samouprave izdvajaju velika sredstva za izgradnju skloništa i zbrinjavanje napuštenih životinja. Mnogi napušteni psi ostaju u skloništu godinama, pa čak i doživotno, što dovodi do visokih troškova hrane i liječenja pasa te

zahtijeva zapošljavanje odgovarajućeg stručnog osoblja, a troškove snosi cijela društvena zajednica. Stoga se postiže bolja zaštita životinja kroz inkriminiranje čina napuštanja kao kaznenog djela. Napuštanje životinja je prekršaj propisan odredbom Zakona o zaštiti životinja, koja omogućava da se prekršajno kažnjava čin napuštanja životinja počinjen i nehajno i s namjerom. Napuštanje životinja sankcionira se kao kazneno djelo kada je počinjeno s namjerom počinitelja, što se postiže predloženom formulacijom „s ciljem da je se trajno riješi” i time se razlikuje od prekršaja napuštanja životinja. Da bi se napravila distinkcija između kaznenog djela i prekršaja kada se radi o napuštanju životinja, nije potrebno uvoditi izričaj „neopravdano i kroz dulje vrijeme”, već ga treba izbrisati jer je dovoljno da se kazneno djelo formulira na način da iz njega slijedi da se može počiniti samo s namjerom, ne i nehajno. Osim toga, izričaj „neopravdano i kroz dulje vrijeme” protivan je svrsi zbog koje se napuštanje životinja uopće uvodi kao kazneno djelo i sam po sebi nejasan. Formulacija „neopravdano” sugerira da postoji i opravdan razlog za napuštanje životinje, što nikada nije točno. Ako netko iz bilo kojeg razloga ne može više skrbiti za životinju, ne mora ju odvesti u šumu i tamo ostaviti, već ju može odvesti u sklonište za životinje. Dakle, nema nikakve potrebe za napuštanjem životinje i ne postoji opravdan razlog da napuštanje životinja ne bude kazneno djelo. Jednako tako, i formulacija „kroz dulje vrijeme” nema smisla. Čin napuštanja je trenutačan, a ne dugotrajan proces, koji bi trajao tjednima, mjesecima ili godinama. Ako osoba psa odveze u šumu s namjerom da ga tamo ostavi i odveze se kući, čin napuštanja izvršen je u onom trenutku kada je osoba, postupajući s voljom i znanjem da psa napušta i da takvu svoju radnju želi, počinila kazneno djelo napuštanja životinja. Nemilosrdnost s kojom postupa počinitelj ukazuje na njegov visok stupanj kriminalne volje, a time i na društvenu opasnost. Zato je jako važno uvođenje novog kaznenog djela napuštanja životinja.

Zastupnik u Hrvatskom saboru

Domagoj Hajduković

